

תצפית

(כל הזכויות שמורות)

● הממשלה תוסף להוריד חלקים מן ההיטלים החדשים שהוטלו במסווה של תמיכה בעליה, כדי להציל את שאר החלקים של התקציב המוגדל, שאיבד את בסיסו. כניעה חלקית מהירה עלולה, לדעת קברניטי מפא"י, למנוע לחץ מפלגתי לביטול ההיטלים והמלוות בכללותם.

● נאומי כינוי ופרס בענין העליה מרומניה עלולים לחזור בצורה חריפה יותר לזיכוח הפוליטי. בעוד שעד כה נהגו כל המפלגות בהתאפקות רבה בענין זה, וגם תנועת החרות ניסחה את התנגותה בכנסת בסגנון חלש, עשויה עמדה זו להשתנות אחרי שהגיעו ידיעות חדשות, שפורסמו גם בבטאונים הקרובים לשלטון, על הכרזותיהם של הפקידים הרומניים, שהזכירו לעולים את נאומי פרס ושות' ואמרו להם: "תגיעו למנהיגים שלכם שיפסיקו לפספס".

● שדחנפט ישראלי שני עלול להתגלות במכתש הקטן. סימנים לכך נמצאו בקידוח, עובדים עתה בחינה קפדנית, לפני האישור הסופי. זעזועים צפויים למק"י הערכית בגלל המחלוקת המתרחבת בין עיראק ומצריים. רובם של ערביי ישראל תומכים תמיכה מלאה בעדד אלנאצר, בו הם רואים את המנהיג הבלעדי של התנועה הלאומית הערבית, בעוד שחוגי האינטליגנציה האוהדת את מק"י רואים בעיראקים כוח לאומי מתקדם, ובעדד אלנאצר כוח ריאקציוני המתמכר למערב. קרוב לודאי שהממשל הצבאי ינסה להרחיב קרע זה, לגרום בעזרתו לפילוג המחנה הערבי הלאומי בישראל.

● יודי ישראל בצרפת, ובראשם ז'אק סוסטל, יתחילו בתעמולה רצינית למען פלישה צרפתית למארוקו ולתוניס. מאחר שבשתי המדינות האלה שולט כיום למעשה צבא השחרור האלג'ירי, יסענו חוגים אלה כי כיבושן בידי צרפת הוא תנאי מוקדם לנצחון באלג'יריה. בעיקר יעלה רעיון זה לגבי מארוקו, שם צפויים זעזועים העוללים להסתיים בסילוק המלך מוחמד החמישי. אם תפרוק מחמת'אזים בין המועמדים

לירוסה, עשוי הצבא הצרפתי להתערב ב' אופן ישיר באחד ה' צדדים, להחזיר למ' עשה שלטון של כ' בוש.

● מכובי מתום צפוי למדיניות הישראלית כנס יונה לקנות אי חיזה באפריקה השחורה. המרד השחור בניאסאלנד ובארצות אחרות עי לול להגיע בקרוב לאו"ם, שם יתלכדו הגוש האפריקאי-הש' חור והגוש הערבי בתמיכה למורדים ה' כושיים, בעוד שני סית ישראל תהיה לתמוך במעצמות הקולוניאליות ובד' רוס-אפריקה, העוזרת לישראל. הסגנון ה' עניין בו טיפלו לאח' רונה שופר-התעמור' לה הרשמיים ביט' ראל בהתקוממות ה' כושים, כבר החל

מעורר מורתי רוח בחוגים השליטים בגאנה, בניגויא ובשאר המדינות האפריקאיות החולמות על פדרציה אפריקאית שחורה, אנטי-לבנה, ברוב שטחי היבשת.

● מינהל ההסברה יפיק סרט קצר בו ישוחרר אחד ממבצעי צה"ל במבצע סיני. קרוב לודאי שהקרוב שישוחרר, בהשתתפות חילות צה"ל (שימלאו גם את תפקידי האויב) יהיה קרב המיתלה. הסרט יופק על ידי אולפני הסרטה בהרצליה, לפי תסריט של דן בן-אמוץ וחיים חפר.

● צורת הכניה בארץ עלולה להשתנות בעקבות הכנסת חומר חדש לכניה, שיחסוך את הצורך במיזה הקירות מבחוק או מבפנים. החומר הוא ניר מעוץ, פוליטיילן, בו מצפים את קירות הבטון כשמוטר הניר מתקבל הבטון חלק ללא כל צורך במיזה, ואפשר לגשת ישיר לסיוד. שיטה זו חוסכת כשתי לירות על כל מטר מרובע של בנין. אגף השיכון של משרד העבודה עומד להכניס חומר זה לשימוש במפעלי הכניה שלו.

● מהפכה נוספת בשטח הכניה בארץ, שתקל במיוחד על עקרת הבית - תחול עם ייצור כבשני זבל. הכבשנים, שיותקנו ביחידות קטנות המותאמות לכל דירה, יאכלו את כל החמרים האורגניים שבזבל, שקרת הבית נאלצת להשליכו לפח' האשפה, ויזימוהו בצורת נוזל אל צינור-הביוב. עקרת הבית לא תצטרך עוד לרדת אל פח הזבל שבחצר, אלא כדי להוריד חמרים בלתי-אורגניים כקפוסאות-שמורים או שברי זכוכית. מחיר כבשן מעין זה ינוע בין 300 ל-400 ל"י.

● הסטודנטים של אוניברסיטת תל-אביב עומדים לצאת בשורת הפגנות ומחאות. סטודנטים אלה, הכוללים גם את תלמידי בית-הספר למשפט, וכלכלה, טוענים כי איחוד מוסדותיהם עם אוניברסיטה העברית בירושלים, מטיל עליהם קשיים והגבלות שאינם יכולים לעמוד בהם. אחד הקשיים: תוספת שנת לימוד לתלמידי תל-אביב, כדי להשוות את רמתם אל רמת תלמידי פקולטות מקבילות בירושלים.

● ישראל תתברך בעתו-נשים חדש. מעריב, הסובל מחוסר-עבודה לחפלת מכונותיו החדשות, העולות לו ביוקר רב, החליט להתחרות גם בשטח זה עם יריבו העיקרי, ידיעות אחרונות. המוציא את לאשה. עורך השבועונים החדש יהיה גבר: עורך קולנוע קומרו, שיעוד באורי קיסרי ושאר אנשי מעריב.

טיפל בו, היה זה כתב-שטנה עליו, שהופנה אל ראש מועצת גדולי התורה.

כמו יוסף הצדיק. בלב נשבר ונדכא אנו כותבים לכבודו את השורות הללו, שר' רות של כאב ויגון. או לנו שהגענו לכך, פתחו נאמני אגודת-ישראל המסורתיים את מכתב-ההלשנה שלהם. "היסטן הרבה אם מותר מצד תרין להעלות את הפרשה הכאר בה הזו על הגייר. אבל לאחר שפנינו לאחד ממאורי ישראל בדור יתום זה, שאת שמו אין אנו יכולים להגות לעת עתה, כי כך היתה דרישתו, אמר לנו בזה הלשון: הגאון מלוצק שליטא, בודאי לא קרא את מילי דגיופי אלה, ובודאי אינו יודע על זה מאומה וחייב גדול לספר לו."

"והנה מה שאמר, המשיך המכתב, "בהס' פרו על יוסף שפרינצק, נציג היהדות החר' דית "הרב" זלמן ינקלביץ, בני-יעקב. להלן התפרסם במכתב העתק מדויק של דברי זל' מן בני-יעקב בהספדו בכנסת על יוסף שפרינצק."

אחרי הסטונגרמה המלאה בא במכתב ה' שטנה ניתוח של דברי הרב. "מה אמר ינ' קלביץ' בהספדו?" נאמר בו. "ראשית כל אינו מתביש הוא להשחית את יוסף שפרינצק צק ליוסף הצדיק, ומביא מאמר חז"ל, ולהלן הוא אומר: יושב-הראש החביב המנוח הוא חי עודנו לעיני כולנו. ושוב הוא אומר: על במותיך חלל, הוא מספיד את שפרינצק בקינה שהספיד דוד המלך על שאול ויהו' נתן. ומרוב התלהבות הוא אומר ובוכה: "הדגשתי בתחילת דברי את התואר שלנו. זהו לפי דעתי השבח הנעלה והקולע ביותר

לצורך זה על מנהיגותה למחוק תחילה את החיך האחילי מפרצופה הרשמי. מי שבו לולת, אינו מסוגל להבינו. ומי שאינו מסוגל להבין, בודאי אינו מסוגל להשפיע.

ד"ח מקאהיר

גמאל עבד אל-נאצר הסתכל בעיניה הכחור-לות היפות של האשה הבלונדית שישבה מולו. "אני מוכן לשבת גם עם דויד בן-גוריון, הוא אמר. "אני מעוניין בהסדר בעיות-האזור."

סימון לאקוטור, העתונאית הצרפתיה ה' נודעת של השבועון השמאלי החשוב פראנס-אובסרבטור, מוחבת יחד עם בעלה (ואן) של ספר חשוב על בעיות המרחב, ירתה מיד את השאלה הבאה: "הסדר על איזה בסיס?"

הקצי הצעיר לא היסס. "קודם כל, פתרון בעית הפליטים. על ישראל להכיר בזכותו של כל פליט לחזור, ולשלם פיצויים לאותם שלא ירצו לחזור. כשנשאל על-ידי המראיי-נת כמה מן הפליטים ירצו לחזור, בתנאים כאלה, השיב עבד אל-נאצר: "רק מעטים ירצו לחזור לארץ שמדברים בה שפה זרה. מאה אלף לכל היותר. האחרים יקלטו בנקל בארצות ערביות אחרות." אולם לא במצ' ריב, הוא מיהר להוסיף. כי מצריים כבר סובלת מעודף-אוכלוסיה.

גיבור בדת-רנח. שיחה זו התקיימה לפני ששה שבועות בקאהיר, והיא היתה המשך לשיחות קודמות, באותה רוח, שהיו בין העתונאית החיננית, בת צרפת הצפופית, לבין השליט המצרי. החדוש ביקרה סימון לאקוטור בישראל, הוזמנה לשיחה ארוכה עם דויד בן-גוריון.

דעתה של לאקוטור על מעמדו של עבד אל-נאצר: הוא נהנה מפרופולאריזם עצומה במצריים ובמרחב כולו. אולם אילו היה מציג מחר את מועמדותו לבחירות חופשיות במצ' ריב, לא היה נבחר. כי למרות שכל מצרי רואה בו את המנהיג הדגול של התנועה הלאומית הערבית, הרי שלטונו במצריים אינו פופולארי, בגלל שילית החופש הכרוכה בו.

האם מסוגל עבד אלנאצר לעשות שלום עם ישראל? דעתה של לאקוטור: כן. אם יתן את הפקודה, יכתבו מחר כל עתוני מצריים ברוח המתאימה. הם שינו תוך 24 שעות את יחסם לאמריקה מן הקצה אל הקצה, והם מסוגלים לעשות זאת מחר כלפי ישראל - אם עבד אלנאצר ירצה בזאת.

האיש מספר שלו'ש. האם מעוניין עבד אלנאצר בשלום כזה? זה תלוי, לדעת לאקוטור, בצורת השלום. עבד אלנאצר מעוני' יין כיום, יותר מכל דבר אחר, בהכרה כמנ' היג בינלאומי, אחד משלושת או ארבעת גדולי העולם. אם השלום עם ישראל יאפשר לו להופיע כאיש שהשיג הישג גדול למען הערבים, למשל על-ידי פתרון בעית הפליטים, הוא יעשה זאת. מתוך אידיאלי במקרה זה: יוסף סיטו.

מה מצב-הרוח במצריים כיום כלפי ישראל, בהשחאה לזה ששרר בה לפני ארבע שנים, בשעת ביקורה האחרון של לאקוטור? לפני ארבע שנים לא התעניינו המצרים בישראל. כיום קיים בה חשש ממור. המצרים יודעים כי צבאם נחל מפלה מוחצת בסיני, והם פוחדים פחד אמיתי מפני כוח-ההתססות של ישראל, כוחה הצבאי, הדינאמיזם של אוכלוסייתה וכוחה הסכני.

פתח זה הוא מכשול לשלום - אולם הוא גם יכול להיות סיוע לשלום, בענין ייתן לגמאל עבד אלנאצר להופיע בעיני הערבים כאיש שחיסל את הסכנה על-ידי הסדר-שלום חיובי.

דרכי אדם

מכת-מוות

הישיבה הקצה של בחירת יושב-הראש החדש לכנסת, שימלא את מקומו של יוסף שפרינצק שנפטר, הסתיימה. חברי הכנסת יצאו לחוות בטקס, בו יקבל יושב-הראש החדש, הד"ר נחום ביר, את מסדר משמר הכנסת בפעם הראשונה. אחר-כך נכנסו חזרה לבנין, חלקם נכנסו לאולם לדיון על התקציב, חלקם נכנסו למזנון.

ח"כ אגודת-ישראל, הרב זלמן בני-יעקב (יענקלביץ') בעל הוקן השחור המקורול, ני-גש לתיבת-הואר של בנין הכנסת כדי להוריק את תכנה. בין שאר דברי הוואר המושמעים בתיבותיהם של חברי הכנסת, הוא מצא גם מכתב סטנסיל, מורכב משלושה דפים מחוברים. המכתב נשא את הכותרת: "נאמני אגודת ישראל" והוא היה העתק ממ' כתב שהופנה אל הרב זלמן סרוצקי, הרב מקוצק, ויושב-ראש מועצת גדולי התורה של אגודת-ישראל. אולם בני-יעקב לא היה צריך לקרוא הרבה כדי להבין כי המכתב

על הנפטר יוסף שפרינצק, בעל המשרה ה' נכבדה ביותר, יושב ראש המוסד הריבוני העליון - הכנסת."

"פירוש הדברים ומשמעותן, המשיך מכ' תב השטנה, "שהכנסת היא המוסד העליון הריבוני, מעל מועצת גדולי התורה, ומעל למוסדות אגודת ישראל הפוליטיים. פירוש הדבר שתחיקה-הכנסת הריבונית המ' חס וחס לילה, תחליף לשולחן ערוך הקדוש והטהור ר"ל."

לא איצ'ה-מאיר. אולם נאמני אגודת ישראל לא הסתפקו בנייתו דברי הרב בן-יעקב בכנסת. הם הרימו את המכתב גם מעל מה שקדם להספד. "בתחייה, כאשר נודע בהנהלת אגודת-ישראל שצניג כל סיעה וסיעה בכנסת יצטרך להספיד את שפרינצק, הוחלט שהרב יצחק מאיר לוין יהיה המספיד. וכמעט שהיתה יוצאת תקלה גדולה לא עלינו. אבל למולנו היה באותו מעמד הרב חירניק, נ"י. והוא, ברגע האחרון ממש, העיר שזה יביא לגל-מחאות מצד היהדות החר' דית, ובפרט שנוכח שם גם ענין השתתפותו של ר' יצחק מאיר לחין בהלחית' אותו איש הרצל ימ"ש, בכל השלבים. ממנו וגמ' רי, ואת התפקיד הטילו על הרב ינקלביץ. "ענין זה אינו ענין שאפשר לעבור עליו בשתיקה, ואם מועצת גדולי התורה שתקו עד עכשיו, הסיבה היא שלא ידעו. ונאמנים עלינו גדולי ישראל שלא יעברו על ענינים כאלה הנוגעים לחילול שמי' שמים ברבים. יק' ראו לחוטאים ויוציאו את המסקנות למען (המשך בעמוד 9)

מחיצת השלום